

REFERATEN.

Snelheid van bezinken van roode bloedlichaampjes. — Sinds de mededeelingen van E. BIERNACKI (1894—1898), R. FAHRAEUS (1918) en anderen hebben vele klinici de snelheid van bezinken van roode bloedlichaampjes voor diagnostische doeleinden gemeten. BIERNACKI reeds vond den grooten invloed van fibrinogeen en eveneens het verband met de stofwisseling, met name met de meer of minder volledige verbranding in het lichaam. Bij zwangerschap heeft men van af de vierde of vijfde maand een vergrooting der snelheid gevonden. Verder zou men in de snelheid een aanwijzing hebben voor al of niet goedaardigheid van gezwellen, volgens RUMPF ook voor de vraag of men bij ontstekingen in de buikholte heelkundig mag ingrijpen; in het acute tijdperk toch zou de snelheid van bezinken vergroot zijn. Bij toestanden met koorts zou dit meestal eveneens het geval zijn. Vooral ter beoordeeling van den toestand van lijders aan tuberculose heeft men waarde aan de meting der snelheid van bezinken gehecht. W. H. MORRISS en E. H. RUBIN deelen nu omtrent hun wijze van werken een en ander mede (*The Journal of Laboratory and Clinical Medicine*, dl. II, 1926, bldz. 1045). Zij werken met zeer weinig bloed, dat met $\frac{1}{5}$ volume 3.8 pCt.'s natriumcitraat wordt gemengd in een klein pipetje in welks nauw gedeelte, dat 16 cM. lang is en 0.1 cM³. inhoud heeft, eveneens de bezinking plaats heeft. Vastgesteld wordt, dat op deze wijze uitkomsten worden verkregen, die voldoende overeenstemmen met die, met grootere hoeveelheden bloed verkregen. Ook bleken voldoende overeenstemmende uitkomsten te kunnen worden verkregen met bloed uit den vingertop en uit een ader. Wel gaven de kleine pipetjes iets hoogere uitkomsten dan met de grootere buizen werden verkregen en het verschil werd bij groote snelheid van bezinking nog wat duidelijker, maar de verschillen zijn vrij wel standvastig en de „micromethode” is zeker zeer goed te gebruiken.

RINGER.

Wondgenezing in de geteerde muizenhuid. — DEELMAN heeft vroeger al eens er op gewezen, dat men op de geteerde muizenhuid kanker kan zien ontstaan in of op den rand van litteekens van al of niet opzettelijk aangebrachte verwondingen, en meende, dat in die richting misschien een verklaring lag, voor het zoo plaatselijk ontstaan der carcinomen in de groote geteerde huidgebieden. Tezamen met VAN ERP geeft hij van dit verschijnsel nieuwe voorbeelden in het *Zeitschr. f. Krebsforschung*, Dl. 24, bldz. 86, 1926. De verwondingen kunnen aangebracht worden in het papilloomtijdperk, terwijl er niet meer geteerd wordt. In het wondgebied der teerhuiden liggen de mitoses vaak verder van de basale cellenlaag der opperhuid dan in ongeteerde huiden. De beteekenis daarvan wordt nog niet duidelijk. De carcinomen ontstaan in de litteekens soms zóó snel, dat een bij de verwonding reeds aanwezig papilloom in dit tijdsverloop nog niet carcinomateus veranderd is. Alleen, indien dit een regelmatig verschijnsel blijkt

te zijn, wordt dit m.i. een feit van beteekenis, omdat de snelheid, waarmee deze veranderingen voor verschillende papillomen zich voltrekken, sterk uiteenloopt en bij vele papillomen deze veranderingen geheel uitblijven. De schrijvers besluiten met een bespreking van het praecarcinoombegrip en meenen, dat hieromtrent de grens van ons histologisch onderscheidingsvermogen nu wel ongeveer bereikt is. Zij sluiten niet uit, dat misschien met andere methodes van onderzoek het carcinoom later in een veel vroeger tijdperk herkend kan worden dan thans. Die werkwijzen moeten echter nog gevonden worden.

C. BONNE.

Histo-physiologische onderzoekingen over den bijbal. —

Het materiaal voor deze studie van NEMILOFF (*Zeitschr. f. Anat. u. Entwickl.* Bd. 79, H. 1—2, 1926; bldz. 1) vormden de epididymides van honden, katers, muizen, konijnen, hengsten en stieren, onder zeer uiteenlopende physiologische toestanden (na vetmesten, na uithongeren, tijdens sexueele abtinentie en bijzondere activiteit resp. na masturbatie, na onderbinding van den duct. deferens). Mikroskopisch onderzoek na allerlei kleurmethodes; van de praeparaten geven een groot aantal mooie teekeningen een indruk. Literaturopgaven voor zoover mogelijk (Rusland! Ref.). NEMILOFF deelt veel, zelfs cytologische details mee: Hij ziet in de „puberteitsklier”-cellen slechts door de ligging wat vervormde polyblasten; dat zouden ook de basale epithelia van den duct. epididymidis zijn. Zij vormen samen een protoplasmatischen muur, die de geslachtscellen tot in den duct. deferens van bloedsomloop en somatische cellen afsluit, daartegen beschermt (het vraagstuk der in dronkenschap verwekte nakomelingen, Ref.). Bij dieren zijn er na herhaalde ejaculaties nog vele spermieën in den bijbal. Als men er bij een terechtgestelde geen vindt, bewijst dat niets voor een kort voorafgegane ejaculatie. NEMILOFF vond intra-epitheliale, zich afwijkend kleurende epitheelcelnesten bij geslachtsrijpe, kleine cystes bij seniele dieren. Bij geslachtsrijpe dieren zijn in den geheelen bijbal plaatselijke epitheelafstootingen normaal; men vindt epitheelcelmassa's in het lumen. NEMILOFF ziet daarin een zekere overeenkomst met de cyclische epitheelafstooting in de vrouwelijke baarmoeder. Na afbinding van den bijbal wordt het epitheel boven de afklemming, in het gestuwde deel, laag kubisch. Bij lang honger lijden worden de spermieën uit het lumen van den ductus epididymidis in deszelfs epitheliën opgenomen en gedigereerd. De bijbal is dus niet maar alleen een afvoerende zaadweg, maar een zeer actief, physiologisch belangrijk deel van het mannelijk geslachtsapparaat. De bijbal is de voornaamste voorraadschuur voor spermieën, met een zeer fijne regulatie. Al naar physiologische omstandigheden laat hij meer of minder geslachtscellen naar buiten. Zelfs als er genoeg voorraad is, laat hij er soms niet één los (azoöspermie). De bijbal verdunt de spermieënmassa met zijn sekreet, bezorgt de spermieën een gunstig milieu, behoedt ze voor toxische invloeden, bewaart hun levensvatbaarheid. Onder bijzondere omstandigheden kan de bijbal ook nog wel andere functies hebben.

CHR. VAN GELDEREN.